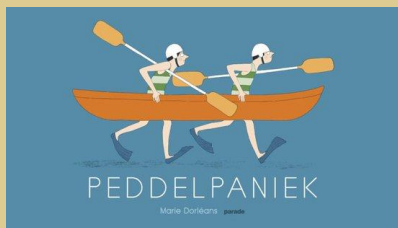

Inspiratiefiche

door Geertje Bluekens

Peddelpaniek

Auteur: Marie Dorléans
Vertaler: Marion Everink
Uitgever: Parade
Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

De Franse prentenboekenmaker Marie Dorléans (1983) woont en werkt in Straatsburg. In 2010 studeerde ze af in deze stad aan de *Ecole supérieure des arts décoratifs*. Een jaar later publiceerde ze al haar eerste boek. Hoewel Dorléans al vele prijzen won in het buitenland, zijn er nog maar enkele boeken van haar vertaald naar het Nederlands. Juryleden en recensenten roemen haar werk omwille van de sterke beeldtaal, subtiële humor, composities en de gelaagdheid in de verhalen. Ook in *Peddelpaniek* vind je dit terug.

Korte inhoud

Sophie krijgt een duikbril voor haar verjaardag en die wil ze natuurlijk meteen uitproberen. Zeker omdat het grote kanokampioenschap ook gaat beginnen. De topatleten zijn er klaar voor, de spanning is te snijden. Maar Sophie vindt het een beetje saai. Daarom duikt ze onder water. Zou de race daar minder saai zijn?

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties. Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

Materiaal

- een aquarium of een grote doorzichtige glazen of plastieken bak, $\frac{3}{4}$ gevuld met water
- materialen die zinken (bv. steentjes, sleutels, knikker, schelp), zweven (bv. plastieken Playmobil visjes, drijven (bv. bootjes van Playmobil of Duplo of eventueel kurken stoppen die bootjes voorstellen, houten stokjes voor peddels, rubber eendje, blad van een boom)
- duikbril

• Oriëntatie op het boek (inhoud – afbeeldingen)

Laat de juryleden rond het aquarium zitten. Voeg het materiaal een voor een toe aan het water.

- Wat denk je dat er gaat gebeuren? (Bekijk met de juryleden welke spullen zinken, zweven of drijven. Gebruik deze woorden en laat de juryleden de woorden ook gebruiken.)

Laat de juryleden vanuit verschillende gezichtspunten naar het aquarium kijken.

- Wat zie je vanuit de verschillende zij aanzichten, bovenaanzicht? (Laat de juryleden verwoorden)
- Welk stuk van de boot is boven water, welk is onder water? Hoe komt het dat je dit nu allebei ziet? (Laat de juryleden verwoorden) Zie je dit ook als je een boot in een rivier in het water ziet liggen? (neen) Hoe zou je dan wel kunnen zien wat er onder het water zit? (onder water zwemmen)

Laat ook verschillende boten of andere materialen naast of achter elkaar drijven.

- Vanuit welk gezichtspunt kan je alle boten zien? Vanuit welk gezichtspunt zie je maar één boot?
- Als je een duikbril hebt en je aquarium is heel erg groot dan kan je de juryleden met de duikbril door het water laten kijken.
- Waarvoor dient een duikbril? (om met je ogen open onder water te kunnen kijken)
- Waarvoor dient het pijpje? (om te kunnen ademen onder water)

• Toon de juryleden de cover van het boek

- Wat is de **titel** van het boek? Wie heeft het boek geschreven? Wat zie je op de voorkant? (Laat de juryleden vrij vertellen)
- Wat is een peddel? (roeispaan met een of twee bladen waarmee je een kleine boot voortbeweegt) Hoeveel bladen heeft elke peddel hier? (2)
- Wat is paniek? (bang zijn of schrikken zodat je even niet meer weet wat je moet doen)
- Wat zou peddelpaniek willen zeggen? Je kent de titel en zag de cover, wat zou er volgens jou gebeuren in dit boek? (alle antwoorden zijn goed)
- Wat valt je op in het woord Peddelpaniek? (twee maal 'p') Je kan verwijzen naar de Franse titel 'Pagaille en pagaies' waar deze alliteratie ook voorkomt. (la pagaille = chaos, la pagaie = de peddel)
- Welke **kleuren** worden er gebruikt? (wit, zwart, tinten blauw, oranje, groen)
- Wat valt je op aan de **vorm** van het boek? (oblongformaat - langwerpige) Waarom zou de auteur voor dit formaat hebben gekozen? (alle antwoorden zijn goed, vertel de juryleden dat ze hier na het lezen opnieuw over nadenken)
- Vanuit welk **gezichtspunt** is deze illustratie gemaakt? (zij aanzicht)

• Toon de juryleden de schutbladen van het boek

- Wat zie je? (peddels) Vanuit welk gezichtspunt zijn de peddels getekend? (bovenaanzicht)

- **Toon de juryleden de titelpagina in het boek**
 - Wat zie je? (lucht, gras, riet, water)
 - Vanuit welk gezichtspunt is deze illustratie getekend? (zijaanzicht)
 - Zie je ook iets op deze pagina dat niet vanuit zijaanzicht is getekend? (peddel – bovenaanzicht)

2

TIJDENS HET LEZEN

Mogelijke vragen die je kan stellen tijdens het lezen:

Lees de eerste bladzijde t.e.m. 'Ze is jarig vandaag en heeft een mooi cadeau gekregen.'

- Wie denk je dat Sophie is? Wat zou het cadeau kunnen zijn? (alle antwoorden zijn goed)

Lees verder t.e.m. 'Mijn kleine waterrat!'

- Wie denk je nu dat Sophie is? Hoe weet je het nu wel? (in de tekst staat dat ze een duikbril kreeg)
- Waarom noemt papa haar waterrat? Wie van jullie is er ook een waterrat? Waar zwem jij graag?

Lees verder t.e.m. 'De spanning is te snijden.'

- Hoe komt het dat je niet alle boten volledig kan zien? (vanuit zijaanzicht – verwijst eventueel terug naar de ervaringen met het aquarium)
- Wat wil dat zeggen 'De spanning is te snijden'? (iedereen is zo stil, benieuwd of zenuwachtig dat je bijna voelt hoe spannend het is)

Lees verder t.e.m. 'Jammer dan, ze zijn gediskwalificeerd!'

- Wat wil dat zeggen? (Ze mogen niet meer meedoen want hebben iets gedaan dat niet volgens de regels is)
- Wat denk je dat ze hebben gedaan of dat er is gebeurd? (Laat de juryleden vrij vertellen)

Lees verder t.e.m. 'Onder water is er met een duikbril en snorkel vast veel meer te zien.'

- Wat zou Sophie allemaal zien onder water, denk je? (alle antwoorden zijn goed)
- Wat zou er nu gebeuren? Hoe zou het verhaal verdergaan? (alle voorspellingen zijn goed)

Lees verder t.e.m. 'Hier wil ze als de wiedeweerga meer van weten!'

- Wat zie je hier gebeuren? Waarom doen de deelnemers dit? Kunnen de supporters aan de kant dit zien, vertel eens. (neen, verwijst eventueel terug naar de ervaringen met het aquarium en laat de juryleden verbanden leggen)

Lees verder t.e.m. 'Straks brengt hij de wedstrijd in gevaar!'

- Hoe zou hij de wedstrijd in gevaar kunnen brengen? (alle voorspellingen zijn goed)
- Wat zou er aan de hengel hangen? (aas) Waarom doet de visser dat? (om vissen te lokken)
- Waarom kan je dat niet zien? (vanuit dit gezichtspunt laat de auteur je niet onder water kijken)

Lees verder t.e.m. 'Iedereen doet er nog een laatste schepje bovenop.'

- Wat betekent 'er nog een laatste schepje bovenop doen'? (extra je best doen om nog beter te zijn)
- Wat zou dat schepje kunnen betekenen? Wat zou jij nog extra doen als je heel graag wil winnen?
- Wie denk je dat er gaat winnen? Wie niet? Wat maakt dat je dat denkt? (alle antwoorden zijn goed, misschien legt er wel een jurylid het verband met de visser op de pagina ervoor.)

Dan kan je antwoorden 'Dat heb jij goed bedacht! Jij denkt dus dat deze vissen op het aas van de visser zullen afgaan. Zullen we eens kijken? Wie kan dat zien? (Sophie), indien niemand dit zegt, ga je verder naar de volgende pagina.

Lees verder t.e.m. 'Alleen Sophietje raadt hoe dit af gaat lopen!'

→ Waarom kan alleen Sophie dit raden? (zij kijkt onder water mee)

Lees verder t.e.m. 'Tja, dat krijg je dan.'

→ Ofwel bevestig je het jurylid dat gelijk had en blader je nog eens terug om het verband te leggen.

→ Ofwel laat je de juryleden vertellen wat er op deze pagina gebeurt en blader je daarna ook terug om het verband te leggen.

Lees t.e.m. '... iedereen wil winnen, tegen elke prijs!'

→ Waarom is er nu paniek? (de deelnemers zijn geschrokken en weten even niet meer wat ze moeten doen) Wat zou jij doen? (alle antwoorden zijn goed)

→ Waar zie je dunne zwarte lijnen op de illustratie? (laat de juryleden dit aanduiden en vertel dat dit omtreklijnen zijn)

→ Waarom heeft de illustrator deze zwarte lijnen getekend? Wat zou er veranderen als deze lijnen er niet waren? (personages en voorwerpen vallen beter op, de illustratie oogt overzichtelijker, de illustratie wordt makkelijker leesbaar bv. je zou anders niet zien waar de ene boot begint en de andere eindigt, het gras zou een saaie groene vlakte zijn,...)

Lees verder t.e.m. 'Die gouden plak, wat moeten we daarmee?' zuchten de juryleden.

→ Wat denk je dat ze gaan doen? Wat zou jij doen?

Lees verder t.e.m. 'en niemand weet zo goed wat-ie moet zeggen...'

→ Wat vind jij van de oplossing? Vind je dit eerlijk? Of net niet? Heb je een betere oplossing? Welke?

Lees verder t.e.m. 'Geeft niets hoor, pap, want weet je, ik heb me geen moment verveeld!'

→ Waarom zegt papa dat het jammer is dat Sophie alles heeft gemist? Heeft ze echt alles gemist? (Sophie heeft net het meest gezien maar dat kon papa van bovenuit niet zien)

→ Wat vind je van dit einde?

3

NA HET LEZEN

Verhaal

Inhoud:

- Wat is er allemaal gebeurd in dit verhaal? (reconstrueer het verhaal met de juryleden)
- Klopt dit met de voorspellingen die we voor het lezen maakten?
- Zou dit verhaal ook in het echt kunnen gebeuren? Waarom wel/niet?

Illustraties

Marie Dorléans vertelt dat ze de illustraties maakte met een heel fijne inktpen. Zo kan ze fijn werken en veel details in de illustraties steken. Blader met de juryleden door het boek.

- Waar zie je zwarte lijnen van de inktpen? Waar zie je details in de tekeningen? (bv. grassprietten, mand van de visser, tekeningen op kledij, keitjes op de weg, ...) Bespreek samen opnieuw de effecten van deze omtreklijnen (zie hoger).

Marie Dorléans speelt in het boek met verschillende gezichtspunten.

- Waar laat ze je meekijken onder de waterlijn? Waar niet? (Laat de juryleden illustraties aanduiden)
- Waarom doet ze dit? (Zo begrijpen de lezers het hele verhaal, net zoals Sophie)
- De illustrator kiest op elke pagina voor een gezichtspunt op ooghoogte. Waarom doet ze dit? (zo krijg je als lezer het gevoel dat je zelf aanwezig bent in het verhaal)
- Vind je dat dit goed gelukt is? Voelde het voor jou alsof je mee in het verhaal zat? Toon eens een bladzijde waar jij precies mee in het verhaal zat. Eventueel doe je het voor bv. 'Op de pagina waar Sophie met haar duikbril in het kanaal zwemt, zat ik precies mee in het water. Het leek of ik naast haar zwom.)
- Marie Dorléans koos voor een langwerpig formaat. We dachten voor het lezen al even na waarom ze dit heeft gedaan. Wat denk je nu? Welke effect wil ze hiermee bereiken? (Ze wil de race optisch interessant uitbeelden en kan door het langwerpige formaat de lengte van het kanaal en de boten goed weergeven) Vind je dat ze hierin is geslaagd?

Evaluatie

Aan de hand van een aantal vragen verwoorden de juryleden hun eigen beleving over het verhaal en de illustraties.

- Wat vind je van de humor in het boek?
- Wat vind je van de illustraties in het boek? Marie Dorléans wou heel wat details in de illustraties steken. Ze wou de lezers ook zowel boven als onder de waterlijn laten meekijken. Vind je dat een goed idee? Vind je dat dit allemaal is gelukt? Heb je tips voor haar?
- Dit boek is in Frankrijk genomineerd voor 'Le prix des incorruptibles', de Franse Leesjury. Ook in Vlaanderen zit dit boek in de Leesjury. Vind je dit terecht of niet? Vertel eens.
- Wat vind jij van het boek? Waarom zou jij het aanraden, waarom niet?

Creatieve verwerking

Materiaal

- stevig A3-papier in twee gesneden zodat elk jurylid een lange strook krijgt (langwerpig formaat)
- fijne inktpen of fijne stift
- kleurpotloden of wasco's voor de grote vlakken

Gelukkig is er bij het kanoën niet altijd peddelpaniek. Er is ook vaak peddelplezier. De juryleden tekenen een eigen scène die peddelplezier toont en die qua stijl op die van Marie Dorléans lijkt. Ze gebruiken ook omtreklijnen.

- Hoe ziet peddelplezier er voor jou uit? (met taart en vlaggetjes aan de boot, dolfijnen onder het water,... alle ideeën zijn goed)
- Vanuit welk gezichtspunt teken je? Enkel boven of ook onder de waterlijn? Laat ze terugkijken naar de illustraties in het boek en naar het aquarium.

De juryleden maken een eigen illustratie, omtreklijnen werken ze af met de inktpen of fijne stift. Bekijk daarna de tekeningen.

- Vanuit welk gezichtspunt is er getekend? Wat zie je allemaal boven (of onder) de waterlijn?
- Wie gebruikte omtreklijnen? Welk effect heeft dit op je tekening?

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- De vijver / Rán Flygenring (Blauw Gras, 2025)
<https://www.boekenzoeker.be/de-vijver>
- Naar het zwembad / Eilika Mühlenberg (Lannoo, 2026)
<https://www.boekenzoeker.be/naar-het-zwembad>
- Het monstermeer / Leo Timmers (Querido, 2022)
<https://www.boekenzoeker.be/het-monstermeer>

Andere boeken van Marie Dorléans vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Marie%20Dorl%C3%A9ans>

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- https://pedagogie.ac-strasbourg.fr/fileadmin/pedagogie/daac/Lecture_ecriture/Document_d_accompagnement_RE_2026.pdf
- <https://www.youtube.com/watch?v=mpve0Dg-ckQ>

5

MINIMUMDOELEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende minimumdoelen:

- Nederlands – Literatuur – 1.5.6: De leerlingen kunnen verwoorden waarom een tekst aanspreekt.
- Wiskunde – Meetkunde – Plaatsbepaling – 2.4.10: De leerlingen kunnen in concrete situaties verwoorden wat ze zien vanuit een ander gezichtspunt door zich mentaal te verplaatsen in de ruimte.
- Muzische vorming – Domeinoverschrijdend – Repertorium – 6.1.2: De leerlingen kunnen enkele kunststromingen en artistieke creaties verkennen: beeld: artistieke creaties van beeldende kunstenaars.
- Muzische vorming – Beeld – 6.3.2: De leerlingen kunnen figuren weergeven met omtreklijnen.
- Muzische vorming – Beeld – 6.3.7: De leerlingen kunnen standpunt en horizon gebruiken.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Geertje Bluekens, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye